

رسته هموتویی از بافه های شبه منسجم تخت و هم تاب روی اسکیم های شبه فشرده و منفک

اسماعیل حسینی^۱

گروه ریاضی، دانشگاه شهید چمران اهواز

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۴/۱۷ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۳/۳

چکیده: فرض کنید X اسکیمی شبه-فشرده و منفک و QcO_X رسته همه بافه های شبه-منسجم روی X باشد. نشان خواهیم داد که رسته هموتویی بافه های شبه-منسجم تخت و هم تاب از O_X -مدول ها، جایگزین طبیعی رسته هموتویی O_X -مدول های شبه-منسجم تصویری است. برای این منظور ثابت می کنیم که هر همبافت تخت از بافه های شبه-منسجم و هم تاب از O_X -مدول ها، انقباض پذیر است.

واژه های کلیدی: اسکیم، بافه شبه-منسجم، بافه تخت، بافه هم تاب، همبافت تخت، رسته هموتویی، رسته مثلثی.

رده بندی ریاضی (۲۰۱۰): ۱۴F۰۵، ۱۸E۳۰

۱- مقدمه

فرض کنید QcO_X رسته همه بافه های شبه-منسجم^۲ روی اسکیم^۳ X باشد. در حالت کلی می دانیم که این رسته به اندازه کافی شیء تصویری ندارد؛ زیرا به عنوان مثال، وقتی X خط تصویری^۴ روی میدانی با مشخصه صفر باشد، QcO_X دارای شیء تصویری غیر صفر نیست (به مثال ۱.۲ از مرجع [۵] مراجعه کنید). این یکی از مشکلات اساسی جبر همولوژی در QcO_X

۱- آدرس الکترونیکی نویسنده مقاله: e.hosseini@scu.ac.ir

2- Quasi-coherent sheaves

3- Scheme

4- Projective line

است که باعث می‌شود نتوانیم تابع‌گون‌های مشتق شده^۱ مبتنی بر تحلیل‌های تصویری^۲ را در آن تعریف کنیم؛ بنابراین، یافتن جایگزین برای اشیای تصویری در $QcoX$ مسئله‌ای قدیمی و مهم در هندسه جبری است که تا سال ۲۰۰۸ پاسخی به آن داده نشده بود. در [۱۴]، نیمن^۳ موفق شد در حالت آفین و با استفاده از رسته‌های هموتوپی^۴ جایگزینی برای اشیای تصویری بیابد که قابل تعمیم به حالت‌های غیر آفین باشد. مبنای کار نیمن بر تعمیم قضیه دوگانی گروتندیک^۵ و تعبیر آن به زبان رسته‌های هموتوپی استوار است. تعمیمی که نقطه شروع آن به سال ۲۰۰۵ و مقاله‌های [۹] و [۱۱] برمی‌گردد، از ترکیب نتایج به‌دست‌آمده در [۹] و [۱۱]، آینگار^۶ و کروزه^۷ موفق شدند قضیه دوگانی گروتندیک را به زبان رسته‌های هموتوپی تعبیر کرده و تعمیم دهند. آن‌ها در [۱۰] نشان دادند که اگر R حلقه‌ای جابجایی و نوتری با همبافت دوگان^۸ D باشد، هم‌ارزی

$$D \otimes_R - : K(\text{Proj}R) \xrightarrow{\cong} K(\text{Inj}R) \quad (۱)$$

از رسته‌های مثلثی^۹ وجود دارد که در آن $K(\text{Inj}R)$ رسته هموتوپی R -مدول‌های تزریقی و رسته $K(\text{Proj}R)$ رسته هموتوپی R -مدول‌های تصویری است. در واقع این هم‌ارزی تکمیل نامتناهی^{۱۰} قضیه دوگانی گروتندیک است که می‌توان آن را نقطه آغازی بر رفع خلأ اشیای تصویری در $QcoX$ دانست؛ زیرا با استفاده از آن، نیمن موفق شد در دو مقاله بسیار مهم [۱۴] و [۱۵] هم‌ارزی

$$K(\text{Proj}R) \xrightarrow{\cong} K(\text{Flat}R) / K_{\text{pac}}(\text{Flat}R) \quad (۲)$$

را از رسته‌های مثلثی کشف کند به طوری که $K(\text{Flat}R)$ رسته هموتوپی مدول‌های تخت^{۱۱} روی حلقه دلخواه R و $K_{\text{pac}}(\text{Flat}R)$ زیررسته $K(\text{Flat}R)$ متشکل از همبافت‌های تخت^{۱۲} است. هم‌ارزی (۲) نشان می‌دهد که خارج‌قسمت $K(\text{Flat}R) / K_{\text{pac}}(\text{Flat}R)$ را می‌توان به طور طبیعی به عنوان جایگزین $K(\text{Proj}R)$ در نظر گرفت. این جایگزینی نیمن را قادر ساخت که هم‌ارزی (۲) را در حالت‌های غیر آفین بیان کند. مسئله‌ای که در سال ۲۰۰۷، شاگرد او مورفت^{۱۳}

- 1- Derived functor
- 2- Projective resolutions
- 3- Amnon Neeman
- 4- Homotopy categories
- 5- Grothendieck duality theorem
- 6- Srikanth Iyengar
- 7- Henning Krause
- 8- Dualizing complex
- 9- Triangulated categories
- 10- Infinite completion
- 11- Flat modules
- 12- Flat complex
- 13- Daniel Murfet

در رساله‌ی دکتری خود [۱۲] موفق به انجام آن شد؛ اما خارج قسمت $K(\text{Flat}R)/K_{\text{pac}}(\text{Flat}R)$ از رسته‌های مثلثی دارای ساختاری صلب^۱ است و همین امر موجب شد تا شناسایی معادل‌هایی برای آن مورد توجه قرار گیرد. مسئله‌ای که حسینی و سالاریان در [۸] به آن پرداخته‌اند. آن‌ها موفق شدند نشان دهند هم‌ارزی

$$K(\text{dg-Cof}X) \xrightarrow{\cong} K(\text{Flat}X)/K_{\text{pac}}(\text{Flat}X) \quad (۳)$$

از رسته‌های مثلثی وجود دارد به طوری که $K(\text{dg-Cof}X)$ ، رسته هموتوبی همبافت‌های dg -هم‌تاب^۲ (برای تعریف آن به تبصره ۱ مراجعه کنید) از بافه‌های شبه-منسجم روی اسکیم X است. همچنین آن‌ها نشان دادند که $K(\text{dg-Cof}X)$ و رسته هموتوبی $K(\text{Cof}X)$ از بافه‌های شبه-منسجم تخت و هم‌تاب باهم برابرند اگر و تنها اگر هر همبافت تخت از بافه‌های شبه-منسجم هم‌تاب، انقباض‌پذیر^۳ باشد ($K(\text{Cof}X)$ و $K(\text{dg-Cof}X)$ را با تصویر اساسی^۴ آن‌ها در $K(\text{Flat}X)$ یکی در نظر می‌گیریم)؛ بنابراین برای آنکه جایگزین رسته هموتوبی برای اشیای تصویری، به‌طور صریح مشخص شود کافی است اسکیم‌هایی مثل X را به‌دست آورد که روی آن‌ها هر همبافت تخت از \mathcal{O}_X -مدول‌های هم‌تاب، انقباض‌پذیر باشد. مسئله‌ای که در حالت‌های زیر به آن پاسخ داده شده است:

(آ) X یک اسکیم نوتری با بعد کرول متناهی است (به مرجع [۷] مراجعه کنید).

(ب) X یک اسکیم شبه-فشرده^۵ و منفک^۶ با عدد اصلی^۷ حداکثر \aleph_n است (به مرجع [۶] مراجعه کنید).

(پ) X یک اسکیم موضعاً نوتری و دارای همبافت دوگان \mathbf{D} است (به مرجع [۷] مراجعه کنید).

در این مقاله، با حذف محدودیت عدد اصلی در حالت (ب) ثابت می‌کنیم روی هر اسکیم شبه-فشرده و منفک، هر همبافت تخت از بافه‌های شبه-منسجم و هم‌تاب انقباض‌پذیر است. در واقع ثابت می‌کنیم که روی اسکیم شبه-فشرده و منفک X تساوی

$$K(\text{dg-Cof}X) = K(\text{Cof}X)$$

- 1- Rigid
- 2- Dg-cotorsion
- 3- Contractible
- 4- Essential images
- 5- Quasi-compact
- 6- Semi-separated
- 7- Cardinal number

برقرار است. در سراسر این مقاله، X یک اسکیم شبه-فشرده و منفک، \mathcal{O}_X -مدول‌ها بافه‌های شبه-منسجم از \mathcal{O}_X -مدول‌ها و $\text{Qco}X$ رسته همه \mathcal{O}_X -مدول‌ها است مگر آنکه خلاف آن را ذکر کنیم. یادآوری می‌کنیم X یک اسکیم شبه-فشرده و منفک است هرگاه دارای پوشش^۱ $\Omega = \{U_i\}_{i=1}^n$ از زیرمجموعه‌های باز^۲ و آفین^۳ باشد ($X = \bigcup_{i=1}^n U_i$) به طوری که اشتراک هر دو زیر مجموعه باز و آفین از آن یک زیر مجموعه باز و آفین باشد (برای جزئیات بیشتر درباره اسکیم‌ها و بافه‌ها به مرجع [۴] مراجعه کنید). \mathcal{O}_X -مدول \mathcal{F} را تخت گویند هرگاه تابعگون $\text{Qco}X \rightarrow \text{Qco}X : \mathcal{F} \otimes_{\mathcal{O}_X} -$ دقیق باشد. یادآوری می‌کنیم تابعگون همورد^۴ $\mathcal{F} \otimes_{\mathcal{O}_X} -$ دقیق است هرگاه برای هر دنباله دقیق

$$\circ \longrightarrow \mathcal{G} \longrightarrow \mathcal{C} \longrightarrow \mathcal{K} \longrightarrow \circ$$

در $\text{Qco}X$ ، دنباله $\circ \longrightarrow \mathcal{F} \otimes_{\mathcal{O}_X} \mathcal{G} \longrightarrow \mathcal{F} \otimes_{\mathcal{O}_X} \mathcal{C} \longrightarrow \mathcal{F} \otimes_{\mathcal{O}_X} \mathcal{K} \longrightarrow \circ$ دنباله-ای دقیق در $\text{Qco}X$ باشد. فرض کنید $\text{Flat}X$ رده همه \mathcal{O}_X -مدول‌های تخت باشد. \mathcal{O}_X -مدول \mathcal{C} را هم‌تاب^۵ گویند، هرگاه

$$\mathcal{C} \in \text{Flat}X^\perp = \{\mathcal{B} \in \text{Qco}X \mid \text{Ext}_{\mathcal{O}_X}^1(\mathcal{F}, \mathcal{B}) = \circ, \forall \mathcal{F} \in \text{Flat}X\}.$$

\mathcal{O}_X -مدول \mathcal{F} را تخت و هم‌تاب گویند، هرگاه توأمأ تخت و هم‌تاب باشد. فرض کنید $\text{Cot}X$ (به ترتیب. $\text{Cof}X$) رده همه \mathcal{O}_X -مدول‌های هم‌تاب (به ترتیب، تخت و هم‌تاب) باشد. طبق مرجع [۳] نتیجه^۲ از بخش ۴، برای هر \mathcal{O}_X -مدول دلخواه \mathcal{G} دنباله دقیق

$$\circ \longrightarrow \mathcal{G} \longrightarrow \mathcal{C} \longrightarrow \mathcal{F} \longrightarrow \circ$$

از \mathcal{O}_X -مدول‌ها وجود دارد به طوری که $\mathcal{F} \in \text{Flat}X$ و $\mathcal{C} \in \text{Cot}X$. لازم به ذکر است که وجود این دنباله دارای مزیت‌های فراوانی در جبر همولوژی نسبی در $\text{Qco}X$ است که خواننده می‌تواند در مراجع [۱۲ و ۱۳] بخش مهمی از این مزیت‌ها را مشاهده کند.

۲- همبافت‌های تخت از \mathcal{O}_X -مدول‌های هم‌تاب

در این بخش نشان خواهیم داد که هر همبافت تخت از \mathcal{O}_X -مدول‌های هم‌تاب، انقباض‌پذیر است. منظور ما از یک همبافت دنباله

-
- 1- Cover
 - 2- Open
 - 3- Affine
 - 4- Covariant functor
 - 5- Cotorision

$$\mathbf{G} : \dots \longrightarrow \mathcal{G}^{n-1} \xrightarrow{\partial_{\mathbf{G}}^{n-1}} \mathcal{G}^n \xrightarrow{\partial_{\mathbf{G}}^n} \mathcal{G}^{n+1} \longrightarrow \dots$$

از \mathcal{O}_X -مدول‌ها و \mathcal{O}_X -ریخت‌ها^۱ است به طوری که برای هر عدد صحیح n داشته باشیم $\partial_{\mathbf{G}}^n \partial_{\mathbf{G}}^{n-1} = 0$. رسته همهٔ همبافت‌های از \mathcal{O}_X -مدول‌ها را با نماد $C(X)$ نمایش می‌دهیم. می‌دانیم $C(X)$ یک رسته گروتندیک^۲ است. همبافت $\mathbf{G} = (\mathcal{G}^n, \partial_{\mathbf{G}}^n)_{n \in \mathbb{Z}}$ از \mathcal{O}_X -مدول‌ها را بی‌دور^۳ گویند هرگاه برای هر $n \in \mathbb{Z}$

$$\text{Ker} \partial_{\mathbf{G}}^n = \text{Im} \partial_{\mathbf{G}}^{n-1}.$$

همبافت دقیق $\mathbf{G} = (\mathcal{G}^n, \partial_{\mathbf{G}}^n)_{n \in \mathbb{Z}}$ از \mathcal{O}_X -مدول‌ها به‌طور محض بی‌دور^۴ نامیده می‌شود هرگاه برای هر \mathcal{O}_X -مدول \mathcal{G} ، $\mathbf{G} \otimes_{\mathcal{O}_X} \mathcal{G}$ همبافتی بی‌دور از \mathcal{O}_X -مدول‌ها باشد. همبافت $\mathbf{F} = (\mathcal{F}^n, \partial_{\mathbf{F}}^n)$ از \mathcal{O}_X -مدول‌ها را تخت گویند، هرگاه \mathbf{F} همبافتی به‌طور محض بی‌دور از \mathcal{O}_X -مدول‌های تخت باشد. ردهٔ همهٔ همبافت‌های تخت از \mathcal{O}_X -مدول‌ها را با $C_{\text{pac}}(\text{Flat} X)$ نمایش می‌دهیم.

تبصره ۱: در گزاره ۶.۲ از مرجع [۸]، نشان داده شده که برای هر همبافت \mathbf{G} ، دنبالهٔ دقیق $\mathbf{C} \longrightarrow \mathbf{F} \longrightarrow \mathbf{G} \longrightarrow \mathbf{C} \longrightarrow \mathbf{F} \longrightarrow \mathbf{G} \longrightarrow \dots$ از همبافت‌ها وجود دارد به طوری که $\mathbf{F} \in C_{\text{pac}}(\text{Flat} X)$ و

$$\mathbf{C} \in C_{\text{pac}}(\text{Flat} X)^\perp = \{ \mathbf{K} \in C(X) \mid \text{Ext}_{C(X)}^1(\mathbf{F}, \mathbf{K}) = 0, \forall \mathbf{F} \in C_{\text{pac}}(\text{Flat} X) \}.$$

یادآوری می‌کنیم، همبافت $\mathbf{C} = (C^n, \partial_{\mathbf{C}}^n)_{n \in \mathbb{Z}}$ - $\text{dg} \mathbf{C}$ هم‌تاب است، هرگاه $\mathbf{C} \in C_{\text{pac}}(\text{Flat} X)^\perp$.

تبصره ۲: با روشی مشابه اثبات گزاره ۴.۳ از مرجع [۲] می‌توان نشان داد که همبافت

$$\mathbf{C} = (C^n, \partial_{\mathbf{C}}^n)_{n \in \mathbb{Z}} \text{ از } \mathcal{O}_X \text{-مدول‌ها } \text{dg} \text{ هم‌تاب است اگر و تنها اگر}$$

$$(1) \quad \text{برای هر } n \in \mathbb{Z} \text{ یک } C^n \text{ از } \mathcal{O}_X \text{-مدول هم‌تاب باشد.}$$

(۲) برای هر همبافت تخت $\mathbf{F} = (\mathcal{F}^n, \partial_{\mathbf{F}}^n)$ ، همبافت $(\text{Hom}_{\mathcal{O}_X}^\bullet(\mathbf{F}, \mathbf{C}), \delta)$ بی‌دور باشد که در آن

$$(\text{Hom}_{\mathcal{O}_X}^\bullet(\mathbf{F}, \mathbf{C}))^n := \prod_{i \in \mathbb{Z}} \text{Hom}_{\mathcal{O}_X}(\mathcal{F}^i, \mathcal{C}^{i+n}), \delta$$

$$\delta^n (f^i)_{i \in \mathbb{Z}} = \delta_{\mathbf{C}}^{i+n} f^i - (-1)^n f^{i+1} (\delta_{\mathbf{F}}^i)$$

1- Morphism of \mathcal{O}_X -modules

2- Grothendieck category

3- Acyclic

4- Pure acyclic

توجه داشته باشید که $(\mathbf{Hom}_{\mathcal{O}_X}^\bullet(\mathbf{F}, \mathbf{C}), \delta)$ همبافتی از گروه‌های آبلی است.

تبصره ۳: به راحتی می‌توان دید که یکرختی

$$H^n(\mathbf{Hom}_{\mathcal{O}_X}^\bullet(\mathbf{F}, \mathbf{C})) \cong \mathrm{Hom}_{\mathbf{K}(X)}(\mathbf{F}, \mathbf{C}[n])$$

از گروه‌های آبلی همواره برقرار است. برای تعاریف، نمادها و جزییات رسته‌های هموتوپی و رسته‌های مثلثی به فصل ۱۰ از مرجع [۱۸] و فصل‌های اول و دوم از مرجع [۶] مراجعه کنید. نتایج این بخش را با گزاره زیر که به ساختار \mathcal{O}_X -مدول‌های تخت اختصاص دارد آغاز می‌کنیم.

گزاره ۱.۲. فرض کنید \mathcal{F} یک \mathcal{O}_X -مدول باشد. در این صورت شرایط زیر معادل هستند.

(آ) \mathcal{F} تخت است.

(ب) برای هر زیر مجموعه باز و آفین U از X ، $\mathcal{F}|_U$ یک \mathcal{O}_U -مدول $(\mathcal{O}_U = \mathcal{O}_X|_U)$ تخت است.

(ث) برای هر زیر مجموعه باز و آفین U از X ، $\mathcal{F}(U)$ یک $\mathcal{O}_X(U)$ -مدول تخت است.

اثبات. (آ) \leftarrow (ب) فرض کنید \mathcal{F} یک \mathcal{O}_X -مدول تخت و U یک زیر مجموعه باز و آفین از X باشد. دنباله

$$\circ \longrightarrow \mathcal{G} \longrightarrow \mathcal{C} \longrightarrow \mathcal{K} \longrightarrow \circ$$

از \mathcal{O}_U -مدول‌ها را در نظر بگیرید. اگر $f: U \longrightarrow X$ نگاشت شمول و f_* تابعگون تصویر مستقیم^۱ متناظرش باشد آنگاه دنباله دقیق چپ

$$\circ \longrightarrow f_*\mathcal{G} \longrightarrow f_*\mathcal{C} \longrightarrow f_*\mathcal{K} \longrightarrow \circ$$

از \mathcal{O}_X -مدول‌ها وجود دارد. برای آن که دنباله فوق دقیق راست باشد کافی است نشان دهیم برای هر زیر مجموعه باز و آفین V از X ، دنباله

$$\circ \longrightarrow f_*\mathcal{G}(V) \longrightarrow f_*\mathcal{C}(V) \longrightarrow f_*\mathcal{K}(V) \longrightarrow \circ$$

از $\mathcal{O}_X(V)$ -مدول‌ها یک دنباله دقیق است؛ اما طبق فرض X یک اسکیم منفک است و در نتیجه $U \cap V$ زیر مجموعه باز و آفینی از X است؛ بنابراین دنباله

$$\circ \longrightarrow \mathcal{G}(U \cap V) \longrightarrow \mathcal{C}(U \cap V) \longrightarrow \mathcal{K}(U \cap V) \longrightarrow \circ$$

دنباله‌ای دقیق از $\mathcal{O}_X(V)$ - مدول‌هاست و در نتیجه طبق گزاره‌های ۶.۵ و ۲.۵ از فصل دوم از مرجع [۴]، دنباله

$$\circ \longrightarrow f_*\mathcal{G} \longrightarrow f_*\mathcal{C} \longrightarrow f_*\mathcal{K} \longrightarrow \circ$$

از \mathcal{O}_X - مدول‌ها دقیق است. پس طبق فرض دنباله

$$\circ \longrightarrow \mathcal{F} \otimes_{\mathcal{O}_X} f_*\mathcal{G} \longrightarrow \mathcal{F} \otimes_{\mathcal{O}_X} f_*\mathcal{C} \longrightarrow \mathcal{F} \otimes_{\mathcal{O}_X} f_*\mathcal{K} \longrightarrow \circ$$

دنباله‌ای دقیق از \mathcal{O}_X - مدول‌ها است که تحدید آن به U دنباله دقیق

$$\circ \longrightarrow \mathcal{F}|_U \otimes_{\mathcal{O}_X} \mathcal{G} \longrightarrow \mathcal{F}|_U \otimes_{\mathcal{O}_X} \mathcal{C} \longrightarrow \mathcal{F}|_U \otimes_{\mathcal{O}_X} \mathcal{K} \longrightarrow \circ$$

را نتیجه می‌دهد. پس $\mathcal{F}|_U$ یک \mathcal{O}_U - مدول تخت است.

(ب) \leftarrow (آ) واضح است.

(ب) \leftarrow (ث) دنباله دقیق

$$\circ \longrightarrow M \longrightarrow N \longrightarrow K \longrightarrow \circ$$

از $\mathcal{O}_X(U)$ - مدول‌ها را در نظر بگیرد. در این صورت طبق گزاره ۲.۵ از فصل دوم از مرجع [۴]، دنباله دقیق

$$\circ \longrightarrow f_*\tilde{M} \longrightarrow f_*\tilde{N} \longrightarrow f_*\tilde{K} \longrightarrow \circ$$

از \mathcal{O}_X - مدول‌ها وجود دارد که در آن $f: U \longrightarrow X$ نگاشت شمول است؛ بنابراین طبق فرض دنباله

$$\circ \longrightarrow \mathcal{F} \otimes_{\mathcal{O}_X} f_*\tilde{M} \longrightarrow \mathcal{F} \otimes_{\mathcal{O}_X} f_*\tilde{N} \longrightarrow \mathcal{F} \otimes_{\mathcal{O}_X} f_*\tilde{K} \longrightarrow \circ$$

از \mathcal{O}_X - مدول‌ها دقیق است. در نتیجه، دنباله دقیق

$$\circ \longrightarrow \mathcal{F} \otimes_{\mathcal{O}_X} f_*\tilde{M}(U) \longrightarrow \mathcal{F} \otimes_{\mathcal{O}_X} f_*\tilde{N}(U) \longrightarrow \mathcal{F} \otimes_{\mathcal{O}_X} f_*\tilde{K}(U) \longrightarrow \circ$$

اثبات را کامل می‌کند. قسمت عکس هم به طریق مشابه و با استفاده از گزاره ۲.۵ از فصل دوم از مرجع [۴] نتیجه می‌شود. ■

فرض کنید $C(\text{Cof}X)$ رده همه همبافت‌های از \mathcal{O}_X - مدول‌های تخت و هم‌تاب باشد. در ادامه این بخش نشان می‌دهیم $C(\text{Flat}X)^\perp = C(\text{Cof}X) \subseteq C(\text{Flat}X)$ که در آن $C_{\text{pac}}(\text{Flat}X)^\perp = C(\text{Cof}X) \subseteq C(\text{Flat}X)$ رده همه همبافت‌های از \mathcal{O}_X - مدول‌های تخت است. حال به گزاره زیر که به ساختار همبافت‌های تخت از \mathcal{O}_X - مدول‌ها اختصاص دارد می‌پردازیم.

گزاره ۲.۲. همبافت $\mathbf{F} = (\mathcal{F}^n, \partial_{\mathbf{F}}^n)$ از \mathcal{O}_X - مدول‌ها را در نظر بگیرید. در این صورت شرایط زیر معادل‌اند:

(آ) \mathbf{F} تخت است.

(ب) \mathbf{F} بی‌دور است و برای هر $n \in \mathbb{Z}$ یک $\text{Ker} \partial_{\mathbf{F}}^n - \mathcal{O}_X$ مدول تخت است.

اثبات: (آ) \leftarrow (ب) فرض کنید $\mathbf{F} = (\mathcal{F}^n, \partial_{\mathbf{F}}^n)$ همبافتی تخت باشد. در این صورت به ازای $n \in \mathbb{Z}$ دلخواه، $\text{Ker} \partial_{\mathbf{F}}^n$ یک زیر مدول محض^۱ از $\mathcal{O}_X -$ مدول تخت \mathcal{F}^n است و در نتیجه برای هر زیر مجموعه باز و آفین U از X ، $\text{Ker} \partial_{\mathbf{F}}^n|_U$ یک زیر مدول محض از $\mathcal{O}_U -$ مدول تخت $\mathcal{F}^n|_U$ است (گزاره ۲.۱ (ب)). پس $\text{Ker} \partial_{\mathbf{F}}^n|_U - \mathcal{O}_U$ مدول تخت است؛ بنابراین طبق گزاره ۲.۱، $\text{Ker} \partial_{\mathbf{F}}^n - \mathcal{O}_X$ مدول تخت است.

(ب) \leftarrow (آ) فرض کنید \mathbf{F} دقیق و برای هر $n \in \mathbb{Z}$ یک $\text{Ker} \partial_{\mathbf{F}}^n - \mathcal{O}_X$ مدول تخت باشد. در این صورت برای هر $n \in \mathbb{Z}$ ، دنباله دقیق

$$\circ \longrightarrow \text{Ker} \partial_{\mathbf{F}}^n \longrightarrow \mathcal{F}^n \longrightarrow \text{Ker} \partial_{\mathbf{F}}^{n+1} \longrightarrow \circ$$

از $\mathcal{O}_X -$ مدول‌های تخت وجود دارد. طبق گزاره ۲.۱، برای هر زیر مجموعه باز و آفین U از X ، دنباله دقیق

$$\circ \longrightarrow \text{Ker} \partial_{\mathbf{F}}^n(U) \longrightarrow \mathcal{F}^n(U) \longrightarrow \text{Ker} \partial_{\mathbf{F}}^{n+1}(U) \longrightarrow \circ$$

از $\mathcal{O}_X(U) -$ مدول‌های تخت وجود دارد. از طرفی می‌دانیم هر دنباله دقیقی که به یک $\mathcal{O}_X(U) -$ مدول تخت ختم شود به‌طور محض دقیق است. چون U دلخواه بود پس دنباله

$$\circ \longrightarrow \text{Ker} \partial_{\mathbf{F}}^n \longrightarrow \mathcal{F}^n \longrightarrow \text{Ker} \partial_{\mathbf{F}}^{n+1} \longrightarrow \circ$$

به‌طور محض دقیق است و در نتیجه همبافت \mathbf{F} تخت است. ■

قضیه ۳.۲. فرض کنید R یک حلقه شرکت‌پذیر و یک‌دار باشد. در این صورت هر همبافت تخت از $R -$ مدول‌های هم‌تاب، انقباض‌پذیر است.

اثبات: فرض کنید $\mathbf{F} = (\mathcal{F}^n, \partial_{\mathbf{F}}^n)$ یک همبافت تخت از $R -$ مدول‌های هم‌تاب باشد. چون $\mathbf{F} = (\mathcal{F}^n, \partial_{\mathbf{F}}^n)$ یک همبافت تخت است پس می‌توانیم آن را به‌صورت حد مستقیم از همبافت‌ها بنویسیم به‌طوری‌که برای هر $i \in I$ ، \mathbf{X}_i همبافتی تصویری از $R -$ مدول‌هاست. می‌دانیم $\text{colim}_{i \in I} \mathbf{X}_i$ خارج‌قسمتی از $\bigoplus_{i \in I} \mathbf{X}_i$ است بنابراین دنباله دقیق

$$\circ \longrightarrow \mathbf{K} \longrightarrow \bigoplus_{i \in I} \mathbf{X}_i \longrightarrow \mathbf{F} = \text{colim}_{i \in I} \mathbf{X}_i \longrightarrow \circ \quad (۴)$$

از همبافت‌ها وجود دارد. چون I مجموعه‌ای جهت‌دار است پس برای همبافت با نمایش متناهی^۱ مثل G دنباله دقیق

$$\circ \longrightarrow \text{Hom}_{C(X)}(G, K) \longrightarrow \text{Hom}_{C(X)}(G, \bigoplus_{i \in I} X_i) \longrightarrow \text{Hom}_{C(X)}(G, \text{colim}_{i \in I} X_i) \longrightarrow \circ$$

از گروه‌های آبدلی وجود دارد (برای دیدن تعاریف و جزئیات بیشتر به بخش‌های ۱ و ۲ از مرجع [۲] که روی هر اسکیم شبه فشرده و منفک برقرارند مراجعه کنید)؛ بنابراین دنباله (۴) به‌طور محض دقیق است. از طرفی می‌دانیم برای هر $i \in I$ ، همبافت تصویری X_i یک همبافت انقباض-پذیر از مدول‌های تصویری است؛ اما طبق قضیه ۱۱.۲ از مرجع [۵]، $K = \bigcup_{j \in J} K_j$ به‌طوری‌که برای هر K_j یک همبافت انقباض‌پذیر از مدول‌های تخت است. چون برای هر $n \in \mathbb{Z}$ ، F^n هم‌تاب است پس دنباله دقیق زیر

$$\circ \longrightarrow \text{Hom}_R^*(F, F) \longrightarrow \text{Hom}_R^*(\bigoplus_{i \in I} X_i, F) \longrightarrow \text{Hom}_R^*(K, F) \longrightarrow \circ$$

از همبافت‌ها در رسته گروه‌های آبدلی وجود دارد. طبق تبصره ۱، $\text{Ext}_{C(X)}^1(\bigoplus_{i \in I} X_i, F) = \text{Ext}_{C(X)}^1(\bigcup_{j \in J} K_j, F) = \circ$ و در نتیجه همبافت‌های $\text{Hom}_R^*(\bigoplus_{i \in I} X_i, F)$ و $\text{Hom}_R^*(K, F)$ دقیق هستند؛ بنابراین $\text{Hom}_R^*(F, F)$ نیز دقیق است. در نتیجه با استناد به تبصره ۳

$$\text{Hom}_{K(X)}(F, F) = \circ.$$

بنابراین همبافت F انقباض‌پذیر است. ■

در قضیه زیر نشان می‌دهیم که مشابه قضیه فوق در رسته $\text{Qco}X$ نیز برقرار است. ابتدا برخی نمادها را از بخش ۴ از فصل سوم از مرجع [۴] یادآوری می‌کنیم. فرض کنید $\mathcal{U} = (U_i)_{i \in I}$ پوششی باز برای X و \mathcal{F} یک \mathcal{O}_X -مدول باشد. در این صورت p -امین چک \mathcal{O}_X -مدول \mathcal{F} را با $\mathcal{E}^p(\mathcal{U}, \mathcal{F}) = \bigoplus_{i_1 < \dots < i_p} f_*(\mathcal{F}|_{U_{i_1, \dots, i_p}})$ تعریف می‌کنیم که در آن $f : U_{i_1, \dots, i_p} \longrightarrow X$ و $U_{i_1, \dots, i_p} = U_{i_1} \cap \dots \cap U_{i_p}$ است. همچنین، طبق لم ۲.۴ از فصل سوم از مرجع [۴]، همبافت دقیق

$$\mathcal{E}(\mathcal{U}, \mathcal{F}) : \circ \longrightarrow \mathcal{F} \longrightarrow \mathcal{E}^0(\mathcal{U}, \mathcal{F}) \longrightarrow \mathcal{E}^1(\mathcal{U}, \mathcal{F}) \longrightarrow \mathcal{E}^2(\mathcal{U}, \mathcal{F}) \longrightarrow \dots$$

1- Finitely presented

2- Cech

از \mathcal{O}_X -مدول‌ها وجود دارد که به همبافت چک^۱ مشهور است. لازم به توضیح است که طبق اثبات لم ۲.۴ از فصل سوم از مرجع [۴]، این همبافت به‌طور موضعی با صفر هموتوپ است؛ یعنی برای هر $x \in X$ همبافت $\mathcal{E}_x(\mathcal{A}, \mathcal{F})$ از $\mathcal{O}_{x, X}$ -مدول‌ها با صفر هموتوپ است؛ بنابراین برای هر \mathcal{O}_X -مدول \mathcal{G} همبافت $\mathcal{E}(\mathcal{A}, \mathcal{F}) \otimes \mathcal{G}$ به‌طور موضعی با صفر هموتوپ و در نتیجه دقیق است. این نشان می‌دهد که $\mathcal{E}(\mathcal{A}, \mathcal{F})$ به‌طور محض دقیق است.

لم ۴.۲. فرض کنید $U_{i_1, \dots, i_p} = U_{i_1} \cap \dots \cap U_{i_p}$ و $f: U_{i_1, \dots, i_p} \longrightarrow X$ تابع شمول باشد. در این صورت

(آ) تابعگون f_* دقیق است.

(ب) تابعگون f_* دنباله‌های به‌طور محض دقیق را حفظ می‌کند.

(پ) تابعگون f_* مدول‌های تخت را حفظ می‌کند.

(ث) تابعگون f_* حدهای مستقیم^۲ را حفظ می‌کند.

(ت) تابعگون f_* همبافت‌های تخت را حفظ می‌کند.

اثبات: (آ)، (ب) و (ت) به‌طور مستقیم از تعاریف نتیجه می‌شوند. (ث) طبق لم B.6 صفحه ۴۱۰ از مرجع [۱۷] و (ب) طبق لم ۵.۲ از مرجع [۵] برقرار هستند. ■

۳. همبافت‌های تخت از \mathcal{O}_X -مدول‌های هم‌تاب

در این بخش، به تشریح قضایای نیمین در حالت‌های غیر آفین خواهیم پرداخت و تعبیری روشن برای هم‌ارزی (۲) می‌یابیم. مزیت روش ما این است که عناصر رسته هموتوپیی جایگزین $K(\text{Proj } R)$ را به‌طور صریح مشخص خواهیم کرد.

قضیه ۱.۳. هر همبافت تخت از \mathcal{O}_X -مدول‌های هم‌تاب، انقباض‌پذیر است.

اثبات: فرض کنید $\mathbf{F} = (\mathcal{F}^n, \partial_{\mathbf{F}}^n)$ یک همبافت تخت از \mathcal{O}_X -مدول‌های هم‌تاب باشد. کافی است نشان دهیم برای هر p ، $\mathcal{E}^p(\mathcal{A}, \mathcal{F}) = \bigoplus_{i_1 < \dots < i_p} f_*(\mathcal{F}|_{U_{i_1, \dots, i_p}})$ انقباض‌پذیر است.

طبق قضیه ۳.۲، برای هر p و هر $U_{i_1, \dots, i_p} = U_{i_1} \cap \dots \cap U_{i_p}$ ، همبافتی تخت از $\mathcal{O}_{U_{i_1, \dots, i_p}}$ -مدول‌هاست؛ بنابراین طبق لم ۴.۲، دنباله مولفه‌ای به‌طور محض دقیق

1- Čech complex

2- Direct limit

$$\circ \longrightarrow f_*(\bigcup_{j \in J} \mathbf{K}_j^p) \longrightarrow \bigoplus_{i \in I} f_* \mathbf{X}_i^p \longrightarrow f_* \mathbf{F}|_{U_{i_1, \dots, i_p}} \longrightarrow \circ$$

از همبافت‌های تخت وجود دارد به طوری که برای هر $i \in I$ یک همبافت انقباض پذیر از مدول‌های تخت و برای هر $j \in J$ یک همبافت انقباض پذیر از مدول‌های تخت است. چون برای هر $n \in \mathbb{Z}$ هم‌تاب است پس دنباله دقیق

$$\circ \longrightarrow \mathbf{Hom}_{\mathcal{O}_X}^\bullet(f_* \mathbf{F}|_{U_{i_1, \dots, i_p}}, \mathbf{F}) \longrightarrow \mathbf{Hom}_{\mathcal{O}_X}^\bullet(\bigoplus_{i \in I} f_* \mathbf{X}_i^p, \mathbf{F}) \longrightarrow \mathbf{Hom}_{\mathcal{O}_X}^\bullet(f_* \mathbf{K}^p, \mathbf{F}) \longrightarrow \circ$$

از همبافت‌ها در رسته گروه‌های آبدی وجود دارد. طبق تبصره ۲، همبافت $\mathbf{Hom}_{\mathcal{O}_X}^\bullet(f_* \mathbf{K}^p, \mathbf{F})$ و همبافت $\mathbf{Hom}_{\mathcal{O}_X}^\bullet(\bigoplus_{i \in I} f_* \mathbf{X}_i^p, \mathbf{F})$ دقیق هستند؛ بنابراین $\mathbf{Hom}_{\mathcal{O}_X}^\bullet(f_* \mathbf{F}|_{U_{i_1, \dots, i_p}}, \mathbf{F})$ نیز دقیق است و در نتیجه برای هر $0 \leq k \leq n$ ، $\mathbf{Hom}_{\mathcal{O}_X}^\bullet(\mathcal{C}^k(\mathcal{L}, \mathbf{F}), \mathbf{F})$ همبافتی دقیق است. حال با استفاده از همبافت مؤلفه‌ای به طور محض دقیق

$$\mathcal{C}(\mathcal{L}, \mathbf{F}) : \circ \longrightarrow \mathbf{F} \longrightarrow \mathcal{C}^0(\mathcal{L}, \mathbf{F}) \longrightarrow \mathcal{C}^1(\mathcal{L}, \mathbf{F}) \longrightarrow \dots \longrightarrow \mathcal{C}^n(\mathcal{L}, \mathbf{F}) \longrightarrow \circ$$

و با توجه به اینکه \mathbf{F} همبافتی از \mathcal{O}_X -مدول‌های هم‌تاب است نتیجه می‌گیریم $\mathbf{Hom}_{\mathcal{O}_X}^\bullet(\mathcal{C}(\mathcal{L}, \mathbf{F}), \mathbf{F})$ همبافتی دقیق از همبافت‌هاست. در نتیجه $\mathbf{Hom}_{\mathcal{O}_X}^\bullet(\mathbf{F}, \mathbf{F})$ همبافتی دقیق است؛ بنابراین $\mathbf{Hom}_{\mathbf{K}(\text{Flat}X)}(\mathbf{F}, \mathbf{F}) = \mathbf{Hom}_{\mathbf{K}(X)}(\mathbf{F}, \mathbf{F}) = \circ$ و در نتیجه \mathbf{F} انقباض پذیر است. ■

قضیه ۲.۳. تساوی

$$\mathbf{K}_{\text{pac}}(\text{Flat}X)^\perp = \mathbf{K}(\text{Cof}X)$$

در رسته $\mathbf{K}(\text{Flat}X)$ برقرار است.

اثبات: در ابتدا لازم است که درستی تساوی

$$\mathbf{C}_{\text{pac}}(\text{Flat}X)^\perp = \mathbf{C}(\text{Cof}X).$$

را در $\mathbf{C}(\text{Flat}X)$ و به‌عنوان زیر رسته‌های $\mathbf{C}(X)$ ثابت کنیم. طبق تبصره ۲ قسمت (۱) هر عضو $\mathbf{C}_{\text{pac}}(\text{Flat}X)^\perp$ همبافتی از \mathcal{O}_X -مدول‌های هم‌تاب است و در نتیجه داریم $\mathbf{C}_{\text{pac}}(\text{Flat}X)^\perp \subseteq \mathbf{C}(\text{Cof}X)$ ؛ بنابراین باید نشان دهیم

$$\mathbf{C}(\text{Cof}X) \subseteq \mathbf{C}_{\text{pac}}(\text{Flat}X)^\perp.$$

فرض کنید \mathbf{X} همبافتی از \mathcal{O}_X -مدول‌های هم‌تاب باشد. در این صورت طبق تبصره ۲، دنباله

$$\circ \longrightarrow \mathbf{X} \xrightarrow{f} \mathbf{C} \longrightarrow \mathbf{F} \longrightarrow \circ \quad (5)$$

از همبافت‌ها وجود دارد که در آن $\mathbf{C} \in C(\text{Cof}X)$ و داریم $\mathbf{F} \in C_{\text{pac}}(\text{Flat}X)$ ؛ بنابراین \mathbf{F} همبافتی به‌طور محض دقیق از \mathcal{O}_X -مدول‌های تخت و هم‌تاب است. در نتیجه \mathbf{F} انقباض‌پذیر است. از طرفی دنباله فوق به‌طور مؤلفه‌ای انقباض‌پذیر است در نتیجه مثلث شاخص^۱

$$\mathbf{X} \longrightarrow \mathbf{C} \longrightarrow \mathbf{F} \longrightarrow \Sigma \mathbf{X}.$$

وجود دارد؛ بنابراین $\mathbf{X} \cong \mathbf{C}$ در $K(\text{Flat}X)$ و در نتیجه طبق تبصره ۲، $\mathbf{C} \in C_{\text{pac}}(\text{Flat}X)^\perp$. پس $C(\text{Cof}X) = C_{\text{pac}}(\text{Flat}X)^\perp$. در نتیجه، $K(\text{Cof}X) \subseteq K_{\text{pac}}(\text{Flat}X)^\perp$. حال نشان می‌دهیم $K_{\text{pac}}(\text{Flat}X)^\perp \subseteq K(\text{Cof}X)$. برای این منظور فرض کنید $\mathbf{X} \in K_{\text{pac}}(\text{Flat}X)^\perp$ در این صورت، طبق گزاره ۱.۳ از مرجع [۸]، مثلث شاخص

$$\mathbf{X} \longrightarrow \mathbf{C} \longrightarrow \mathbf{F} \longrightarrow \Sigma \mathbf{X}$$

در $K(\text{Flat}X)$ وجود دارد به‌طوری‌که $\mathbf{F} \in K_{\text{pac}}(\text{Flat}X)$ و داریم $\mathbf{C} \in K(\text{Cof}X)$. با اعمال تابعگن کوهمولوژی^۲ $\text{Hom}_{K(\text{Flat}X)}(\mathbf{F}, -)$ ، روی این مثلث شاخص نتیجه می‌گیریم که $\text{Hom}_{K(\text{Flat}X)}(\mathbf{F}, \mathbf{F}) = 0$. پس \mathbf{F} انقباض‌پذیر است و در نتیجه $\mathbf{X} \cong \mathbf{C}$ در $K(\text{Flat}X)$ ؛ که این اثبات را تمام می‌کند. ■

نتیجه ۳.۳. هم ارزی

$$K(\text{Cof}X) \xrightarrow{\cong} K(\text{Flat}X) / K_{\text{pac}}(\text{Flat}X)$$

از رسته‌های مثلثی وجود دارد.

اثبات: می‌دانیم طبق قضیه ۱۳.۱.۹ از مرجع [۱۶]، هم ارزی

$$K_{\text{pac}}(\text{Flat}X)^\perp \xrightarrow{\cong} K(\text{Flat}X) / K_{\text{pac}}(\text{Flat}X)$$

از رسته‌های مثلثی وجود دارد؛ بنابراین طبق قضیه ۶.۲، هم ارزی

$$K(\text{Cof}X) \xrightarrow{\cong} K(\text{Flat}X) / K_{\text{pac}}(\text{Flat}X)$$

از رسته‌های مثلثی وجود دارد. ■

پس در این مقاله نشان دادیم که روی اسکیم شبه-فشرده و منفک X ، تساوی $K(\text{dg-Cof}X) = K(\text{Cof}X)$ برقرار است و در نتیجه طبق نتیجه ۷.۲، رسته $K(\text{Cof}X)$ جایگزین طبیعی برای اشیای تصویری در $\text{Qco}X$ است.

سپاسگزاری: در پایان بر خودم لازم می‌دانم از داوران محترم که زحمت داوری مقاله را قبول کرده و نظرات ارزشمندی در راستای بهبود مقاله پیشنهاد دادند قدردانی کنم.

منابع

- [1] J. Asadollahi and S.h. Salarian (2012). *Cohomology theories based on flats*, J. Algebra, **353** (1), 93-120.
- [2] E. Enochs and J.R. García Rozas (1998). *Flat covers of complexes*, J. Algebra, **0** (1), 86-102.
- [3] E. Enochs and S. Estrada (2005). *Relative homological algebra in the category of quasi-coherent sheaves*, Adv. Math. **194** (2), 284-295.
- [4] R. Hartshorne (1997). *Algebraic Geometry*, Springer-Verlag.
- [5] E. Hosseini (2019). *The pure derived categories of quasi-coherent sheaves*, Comm Algebra, **47**(9), 3781-3788.
- [6] E. Hosseini (2017). *Flat quasi-coherent sheaves of finite cotorsion dimension*, J. Algebra and its Applications, **16** (1), 1750015-1-17500157.
- [7] E. Hosseini (2017). *Bounded complexes of cotorsion sheaves*, Comm. Algebra, **45** (7), 3068-3074.
- [8] E. Hosseini, S.h. Salarian (2013). *The homotopy category of cotorsion flat quasi-coherent sheaves*, Proc. Amer. Math. Soc. **141**, 753-762.
- [9] P. Jorgensen (2005). *The homotopy category of projective modules*, Adv. Math. **193** (1), 223-232.
- [10] S. Iyengar, H. Krause (2006). *Acyclicity versus total acyclicity for complexes over noetherian rings*, Documenta Mathematica, **11**, 207-240.
- [11] H. Krause (2005). *The stable derived category of noetherian schemes*, Compositio Mathematica, **141** (5), 1128-1162.
- [12] D. Murfet (2007). *The mock homotopy category of projectives and Grothendieck duality theorem*, PhD thesis, Canberra.
- [13] D. Murfet and S.h. Salarian (2011). *Totally acyclic complexes over noetherian schemes*, Adv. Math. **226** (2), 1096-1133.
- [14] A. Neeman (2008). *The homotopy category of flat modules and Grothendieck duality theorem*, Inventiones mathematicae, **174**, 255–308.

-
- [15] A. Neeman (2010). *Some adjoints of homotopy categories*, *Annals of Math.* **171**, 2143–2155.
- [16] A. Neeman (2001). *Triangulated categories*, *Annals of Mathematics Studies*, **148**, Princeton: Princeton University Press.
- [17] R.W. Thomason and T. Trobaugh (1990). *Higher algebraic K-theory of schemes and of derived categories*, *The Grothendieck Festschrift*, Vol. III, *Progr. Math.* **88**, Birkhauser Boston, Boston, MA, 247-435.
- [18] C. Weibel (2003). *An introduction to homological algebra*, *Cambridge Studies in Advanced Mathematics*, **38**.

The Homotopy Category of Cotorsion Flat Quasi-Coherent Sheaves Over Quasi-Compact and Semi-Separated Schemes

Esmail Hosseini

Department of Mathematics, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz,
Iran

Received: 5 July 2019

Accepted for publication: May 23 2020

Corresponding author: e.hosseini@scu.ac.ir

© 2020 Published by Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran

Abstract

Let X be a quasi-compact and semi-separated scheme and $\text{Qco}X$ be the category of all quasi-coherent sheaves of \mathcal{O}_X -modules. We show that any flat complex of cotorsion quasi-coherent sheaves of \mathcal{O}_X -modules is contractible. As an application, it is shown that the homotopy category of cotorsion flat quasi-coherent sheaves of \mathcal{O}_X -modules is the natural replacement of the homotopy category of projectives.

Keywords: Scheme, quasi-coherent sheaf, flat sheaf, cotorsion sheaf, flat complex, homotopy category, triangulated category.

Mathematics Subject Classification (2010): 14F05, 18E30.

© 2020 by the authors. Licensee SCU, Ahvaz, Iran. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0 license) (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>).